

Az Ernyey József Gyógyszerésztörténeti Könyvtárról

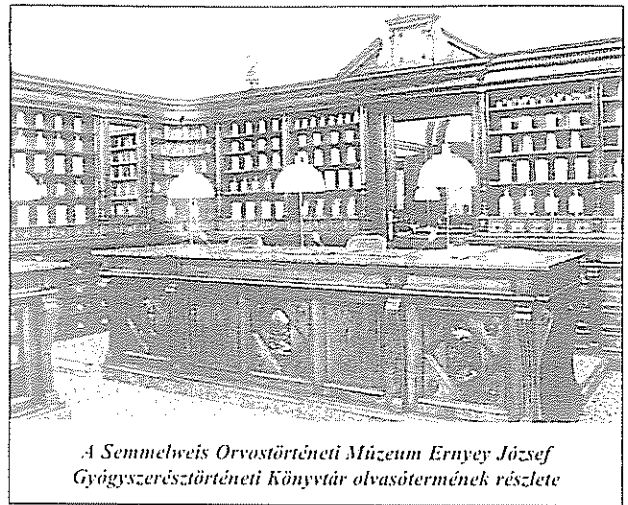
Szmodits László

A bibliotéka magvát *Ernyey József* gyűjtötte össze. A gyűjtemény az ő nevét viselő 1948-ban megnyílt Gyógyszerészeti Múzeum és a II. világháború után megszűnt gyógyszerési egyesületek könyvtárainak töredékéből áll. De számos kiválóságunk, így *dr. Weber Dezső*, *Spergely Béla* és *dr. Halmai János* is gyarapították a gyűjteményt saját könyvtárainak kötetével. Sajnos a világháborús pusztítások és az utána következő évek mostoha viszonyai az állományban pótolhatatlan károkat okoztak. Ezt az értékes gyűjteményt a biztos zúzdába küldés előtt *dr. Halmai* professzor mentette meg az utóknak. A könyvtár az egyetemi Gyógynövény- és Drogismereti Intézetben 1968-ban nyílt meg. A múzeum ennek vezetésével *dr. Zboray Bertalan* ny. gyógyszerészt bízta meg, aki *dr. Hegedűs Lajos* ny. gyógyszerész, tudományos munkatárssal közösen leltározta fel az anyagot és kezdte meg a szakkatalógus összeállítását. Munkájukat megnehezítette a zsúfolt, sötét könyvtár és a nehéz megközelíthetősége. Ezért a múzeum már az 1970-es években tervbe vette a könyvek elköltöztetését. Tudomást szereztek 1978-ban a VIII. kerületi Mátyás téri műemlék jellegű, volt Szent Keresztély-patika megszűnéséről, mivel a közeli Auróra utcában az új szakrendelő-intézetben egy korszerű gyógyszertár nyílt meg. A patika helyiségeit egy évvel később kapta meg a múzeum és ebben lényegesen jobb elrendezéssel helyezte el az Ernyey Könyvtárat.

A könyvtárat *dr. Zalai Károly* egyetemi tanár, a Magyar Gyógyszerészeti Társaság elnöke 1981. szept. 15-én nyitotta meg (*Gyógyszerészet*, 1981. 12. szám, 474–475. old.). Ma a könyvtárat a múzeum könyvtárosai gondozzák, ill. vezetik.

Az egykori officina (ma olvasóterem) és az iroda egyben *patikamúzeum* is, mely egy múlt század végi gyógyszerertárra emlékeztet. A könyvállomány tekintélyes része német nyelvű kémiai tárgyú mű. Emellett megtalálhatók itt a XIX. és XX. századi magyar kiadású munkák, gyógyszerész-gyakornoki, egyetemi tankönyvek, magyar gyógyszereket ismertető kiadványok. Az egészségügy fejlettségéről tanúskodnak a gyógyszerkönyvek. A hazánkban is hivatalos volt osztrák provinciális, katonai és a magyar gyógyszerkönyveken kívül megtalálhatók itt még a német, svájci, angol, olasz, francia, amerikai, orosz, cseh, horvát és japán kiadások is. A gyógyszerésztörténészek ma is szívesen forgatják a gyógyszerertaxákat. Intézmény- és patikatörténeti szempontból nélkülözhetetlenek a gyógyszerészi zsebnaptárak: ezek teljes sorozata megvan a könyvtárnak. Megtalálható itt az 1860-tól doktorált gyógyszerészek disszertációi közül mintegy 650 db. Az orvostörténeti kézikönyvek közül megtalálhatóak azok a kiadványok, melyek gyógyszerésztörténeti adatokat is tartalmaznak.

A folyóirat-állomány nagyobb részét a *magyar nyelvű gyógyszerészeti szaklapok* teljes évfolyamai teszik ki: *Gyógyszerési Hetilap* (1862–1944), *Gyógyszerészi Közöny* (1885–1944), *Gyógyszerészi Értesítő* (1893–1938), *A Gyógyszerész* (1901–1914, 1946–1956), *Gyógyszerészi*

A Semmelweis Orvostörténeti Múzeum Ernyey József Gyógyszerésztörténeti Könyvtár olvasótermének részlete

Folyóirat (1906–1914), *Gyógyszerészek Lapja* (1906–1944), *Gyógyszerészi Szemle* (1917–1919, 1936–1944), *A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Értesítője* (1925–1949). A *Gyógyszerészet* és az *Acta Pharmaceutica Hungarica* legújabb számai is olvashatók. Olvashatók még a *Természettudományi Közöny*, a *Botanikai Közlemények*, a *Herba*, a *Magyar Kémiai Folyóirat*, a *Nép-egészségügy* és az *Orvostörténeti Közlemények* évfolyamai is. Számos külföldi szaklap is megtalálható. A könyvtárhoz tartozik még egy ma is bővülő *gyógyszerész-adattár*: Számos neves elhunyt személy adatai között megtalálható a múzeum adatlapja, szakdolgozatok jegyzéke, különnyomatok és más dokumentumok. Már számos közismert élő gyógyszerész is megküldte az önéletrajzát, publikációs jegyzékét. Ez az Ernyey Könyvtár gazdag kincse. Ilyen teljes szakmai gyűjtőkörű könyvtár az országban csak Kőszegen létezik. Az országos hírű nagyobb könyvtárak gyógyszerésztörténeti része sajnos hiányos.

Igényes kutatóknak, doktorátusra készülőknek még a múzeum Orvostörténeti Könyvtárát is ajánljuk, címe: Bp., II., Török u. 12. Csak itt található meg hazánkban az újabban megjelent külföldi gyógyszerésztörténeti könyvek.

Történelmi ismeretek nélkül nem építhetünk jövőt. Bizonyára van még körünkben néhány gyógyszerész, asszisztens, aki szívesen kutatna múltunk eseményei után. De ne mulasszuk el megtekinteni a Mátyás téri patikamúzeumot! Egyetemi hallgatónak, asszisztensjelölteknek is meg kell ismerkedniük szakmánk múltjával, hogy ezáltal erősödjék bennük a hivatásszeretet.

A könyvtár nem kölcsönöz, anyaga csak helyben olvasható. Nyitvatartás: hétfőn és szerdán 14–16 óra között van. A múzeum közlése szerint szerdánként további intézkedésig szünetel a nyitva tartás. Pontos címe: VIII., Mátyás tér 3.

L. Szmodits: *On the „Ernyey József” Library of Pharmaceutical History.*